

แนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา

GUIDELINE FOR VOLUNTEER NETWORK FORMATION FOR SOCIAL DEVELOPMENT AND HUMAN SECURITY IN NON DAENG DISTRICT, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

รัตนา เจริญรัมย์¹ อนุจิตร ชินสาร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานตลอดจนแนวทางแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งสิ้น 40 คน โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาด้านบุคลากร พบว่า ปัญหาด้านศักยภาพของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งต้องรับผิดชอบงานหลายด้านหลายหน่วยงานทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดสรรเวลา 2) ปัญหาด้านการบริหารงาน พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ขาดการประสานงาน กับหน่วยงานใกล้เคียงในการทำงานตามภารกิจต่าง ๆ 3) ปัญหาด้านสวัสดิการ พบว่า มีข้อจำกัดในการคัดสรร อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เนื่องจากไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ จึงต้องเกิดจากจิตอาสาโดย แท้และการดำเนินการของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ก็เน้นการทำงานกันเป็น ทีม 4) ปัญหาด้านเครือข่าย พบว่า การสร้างเครือข่าย จำเป็นที่จะต้องอาศัยการมีเครือข่ายและการมีส่วนร่วมทุก ภาคส่วน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ไม่จำกัดอยู่เพียงแค่งบประมาณของแผ่นดินที่ได้รับการ จัดสรร 5) แนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่อำเภอโนนแดง คือ ควรมีการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การสร้างแกนนำ การมีส่วนร่วมของ สมาชิก การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดกิจกรรม การหนุนเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน

คำสำคัญ : แนวทางการสร้างเครือข่าย, อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

¹ นักศึกษาหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Abstract

This research aimed to examine problem solution in implementation and study guidelines for formation of voluntary network for the social development and human security (SDHSV) in Non Daeng district, Nakhon Ratchasima province. The data were collected from 40 volunteers from the social development and Human Security in Non Daeng district, Nakhon Ratchasima through interview. The research findings revealed that: 1) In term of personnel based problem, the volunteers' potentiality has partly caused effective time management because of various responsibilities required by multiple tasks at the same time. 2) According to the administration problem, the volunteer exercised in adequate collaboration with other relevant a agencies in order to complete the missions. 3) According to the problem of welfare, it was found that there is a limitation in recruiting volunteer for the social development and human security due to non-enumeration there by ,it is necessary that the person must be willing to volunteer and to complete the missions of the social development and human security Wholeheartedly. 4) According to the problem of network formation need connections participation from all sectors, budgets, materials apart from the allotted national revenue budget. 5) The guideline for network formation of the social development and human security volunteers in Non Daeng District is to create effective collaboration such as leader development, members' participation, objective determination, designation of activity, support from government as well as private sectors.

Keywords : the path of creating the volunteers' network , the Social Development and Human Security Volunteer

1. บทนำ

อาสาสมัครมีบทบาทและมีความสำคัญในการบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคม ทั้งในด้านการสงเคราะห์ ผู้ประสบความทุกข์ยากเดือดร้อน การป้องกัน แก้ไขปัญหา การพัฒนาสังคม และเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ เพราะว่าอาสาสมัครเป็นบุคคลที่เสียสละและทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งการปฏิบัติงานของอาสาสมัครนั้นยังสามารถช่วยเหลือ ส่งเสริม แก้ไขปัญหาทางสังคม และพัฒนาสังคมโดยที่อาสาสมัครที่ปฏิบัติงานเพื่อสังคมมีอยู่หลายประเภท เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครพัฒนาชุมชน (อช.) อาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อพพร.) อาสาสมัครคุมประพฤติ อาสาสมัครประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เป็นต้น (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ, 2558)

ปัจจุบันบทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ที่มีการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้นตามการปฏิรูประบบราชการ อาสาสมัครจึงต้องเป็นผู้ขับเคลื่อนการทำงานของกระทรวง

ที่มีขอบเขตและภารกิจกว้างขวางเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกกลุ่ม จึงจำเป็นต้องมีที่กระทรวงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนในการทำงานด้านการพัฒนาสังคมในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยอาสาสมัครเข้ามาช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม แต่ที่ผ่านมาพบว่าการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ยังประสบปัญหาในการดำเนินงาน เช่น ไม่มีเงินประจำ กระทรวงไม่มีงบประมาณที่จะสนับสนุนการดำเนินงานที่เพียงพอ จึงมีการปฏิบัติงานที่ไม่สม่ำเสมอ ปัญหาศักยภาพของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ข้อยกจำกัดของจำนวนอาสาสมัคร พบว่าอาสาสมัครน้อยคนนักที่จะเป็นอาสาสมัครเพียงประเภทเดียว ซึ่งจะต้องรับผิดชอบงานหลายด้านหลายหน่วยงานทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดสรรเวลา เช่น มีการประชุมพร้อมกันของอาสาสมัครที่เป็นอยู่ มีการหมุนเวียนเข้าออก ของอาสาสมัคร และการดำเนินงานที่ไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ และยังขาดเครือข่ายในการทำงานและการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ด้านการบริหารงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ขาดการประสานงานกับหน่วยงานใกล้เคียงเพื่อการทำงานด้านสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556) โดยผู้ที่ได้รับการคัดเลือกต้องเข้ารับการอบรมเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ผู้ที่ผ่านการอบรมจะได้รับวุฒิบัตร บัตรประจำตัวอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

จังหวัดนครราชสีมา มีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 4,270 คน ชาย จำนวน 381 คน หญิง จำนวน 3,889 คน ครอบคลุมทั้ง 32 อำเภอ การทำงานประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมกับหน่วยงานต่าง ๆ สืบสวนข้อมูล ค้นหากลุ่มเป้าหมายผู้ประสบภาวะยากลำบาก และผู้ถูกทอดทิ้ง ในปี พ.ศ. 2553 ชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550) เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2553 (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา, 2555)

อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ปัจจุบันมีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อำเภอโนนแดง ที่กระบวนการคัดเลือกตามคุณสมบัติตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดเป็นผู้มีเวลาให้กับการทำงานในบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และเข้ารับการอบรมเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) มีจำนวนทั้งสิ้น 65 คน แบ่งเป็นชาย จำนวน 4 คน หญิง จำนวน 61 คน แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 5 ตำบล 65 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) ตำบลโนนแดง 2) ตำบลโนนตาเถร 3) ตำบลลำพะเนียง 4) ตำบลวังหิน 5) ตำบลดอนยาวใหญ่ เป็นอำเภอที่มีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) มีการดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มาโดยตลอด แต่ยังมีพบปัญหาในด้านต่างๆ เช่น ปฏิบัติตามหน้าที่ และบทบาทของตนเอง ปัญหาศักยภาพในการดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) การขาดความรู้ความเข้าใจทำให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ไม่สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจได้สมบูรณ์ เพราะขาดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในเนื้อหาบทบาทภารกิจของตน และจากข้อสังเกตของการลงพื้นที่ศึกษา ในการสำรวจข้อมูล บางคนมีอายุที่มากเกินไปและสุขภาพไม่พร้อมที่จะทำงานด้านสังคม รวมทั้งยังขาดความรู้ในการอ่านออกเขียนได้และไม่เข้าใจในบทบาทของตนเองให้การสำรวจข้อมูลได้ไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุม ปัญหาด้านครอบครัว การปฏิบัติหน้าที่ อาสาสมัคร

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในระดับพื้นที่ไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ หรือมีบ้างแต่เพียงเล็กน้อย ซึ่งถ้าคิดเป็นตัวเงินแล้วไม่คุ้มค่า ประกอบกับอาสาสมัครส่วนใหญ่ไม่ใช่บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี จึงอาจเกิดปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว เช่น ต้องเสียเงิน ต้องเสียเวลาในการทำมาหากิน เป็นต้น

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) โดยได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษา คือ อำเภอนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ในด้านสภาพปัญหาดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอนนแดง จังหวัดนครราชสีมา แนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอนนแดง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ได้แนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งคาดว่าจะงานวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน ได้รูปแบบเครือข่ายที่ชัดเจนและเป็นต้นแบบในการขยายสู่อำเภออื่น ๆ ได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสภาพปัญหาดำเนินงานงานตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอนนแดง จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอนนแดง จังหวัดนครราชสีมา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีกระบวนการและขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ที่ขึ้นทะเบียนตามราชกิจจานุเบกษาระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 27 พฤศจิกายน 2557 เล่มที่ 131 จำนวน 3 กลุ่ม รวมจำนวน 40 คน ได้แก่

1. กลุ่มอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในระดับอำเภอ จำนวน 11 คน คือ อาสาสมัครได้รับการคัดเลือกจากตำบล เพื่อเป็นผู้แทนระดับตำบล ๆ ละ 1 คน เป็นตัวแทนในการเข้าร่วมกิจกรรม เชื่อมประสานการปฏิบัติงานทุกระดับที่เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำแก่ อพม. ระดับตำบล

2. กลุ่มอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในระดับตำบล จำนวน 13 คน คือ อาสาสมัครได้รับการคัดเลือกจากหมู่บ้านเป็นผู้แทนระดับตำบล ๆ ละ 1 คน เป็นตัวแทนในการเข้าร่วมกิจกรรม เชื่อมประสานการปฏิบัติงานทุกระดับที่เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำแก่ อพม. ระดับหมู่บ้าน

3. กลุ่มอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในระดับหมู่บ้านจำนวน 5 คน คือ อาสาสมัครได้รับการคัดเลือกจากชุมชน เพื่อเป็นผู้แทนระดับหมู่บ้าน ๆ ละ 1 คน เป็นตัวแทนในการเข้าร่วมกิจกรรม เชื่อมประสานการปฏิบัติงานทุกระดับที่เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำแก่ อพม. ระดับชุมชน

4. ผู้แทนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ โดยการคัดเลือกของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) แต่ละกลุ่ม ๆ ละ จำนวน 6 คน การสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

4.1 ประธานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับประเทศ จำนวน 1 คน

4.2 พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 คน

4.3 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา ที่เคยได้รับรางวัล (อพม.) ดีเด่น จำนวน 1 คน

4.4 ประธานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 คน

4.5 หัวหน้ากลุ่มการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละด้านซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กรณีศึกษา อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงบทเรียนที่สามารถนำไปสู่การประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 7 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการทบทวนวรรณกรรมในส่วนที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อำเภอโนนแดง กำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำไปใช้สร้างเป็นแนวคำถามเพื่อใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิด การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารทางวิชาการ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อำเภอโนนแดง ซึ่งขั้นตอนนี้จะใช้วิธีการสำรวจเอกสารทั้งหมดและนำมาสังเคราะห์ให้เป็นกรอบแนวคิดที่ประกอบไปด้วย การดำเนินงานงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5 ประเภท สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไขการดำเนินงานของอาสาสมัคร

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างเครื่องมือวิจัย มีการดำเนินงานดังนี้

1. แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ได้มีการกำหนดประเด็นจากการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการศึกษา

2. ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ได้กำหนดขึ้นจากกรอบแนวคิดในการศึกษาที่กำหนดไว้

3. ประเด็นที่เป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมโดยกำหนดขึ้นจากวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ร่วมกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย เป็นการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่มและแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ที่สร้างขึ้นโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา และเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ในลักษณะความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยเป็นผู้พิจารณาประเด็นสำคัญของแนวคำถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีการดำเนินการ โดยการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อำเภอโนนแดง 40 คน และมีการแนบวัตถุประสงค์ในการวิจัยพร้อมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา เป็นการตอบคำถามว่าสิ่งที่วิเคราะห์นั้น มีลักษณะเป็นอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้อง มีสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) สำหรับเทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการปรับเปลี่ยนแนวคิดตามข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นสำคัญ

ขั้นตอนที่ 7 การสรุปผลและการอภิปรายผลการศึกษา

สรุปข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษา การทำอภิปรายผล การศึกษาต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ซึ่งดำเนินการรวบรวมข้อมูลในเชิงลึกที่รอบด้าน เพื่อให้ได้มาซึ่งการแสวงหาคำตอบที่ถูกต้องน่าเชื่อถือมากที่สุด มีการเก็บข้อมูล มีการบันทึกข้อมูลอย่างละเอียด และนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ แยก ประเภท โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคสนาม กับข้อมูลจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสรุปเพื่อหาข้อมูลที่เหมาะสม

6. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในพื้นที่อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมาดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาดำเนินงานและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดงแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ปัญหาด้านบุคลากรเกิดขึ้นเนื่องจากว่าศักยภาพของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) มีไม่เต็มที่ในเรื่องของจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านบุคลากร

1. เชิญวิทยากรผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญมาบรรยายให้กับคนชุมชน เพื่อเป็นการชี้แจงและสร้างความเข้าใจให้แก่คนในชุมชนได้รับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

2. ควรมีการประชุมสัมมนาให้คนในชุมชนได้เห็นประโยชน์ของการจัดทำแผนและกิจกรรมในชุมชน เพื่อเป็นการกำหนดรูปแบบของการพัฒนาด้านต่าง ๆ โดยให้คนในชุมชนได้รู้และเข้าใจถึง แผนการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

3. เนื่องจากอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ การเข้าเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จึงเกิดจากจิตอาสาโดยแท้ และการดำเนินการของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ก็เน้นการทำงานกันเป็นทีม

4. การสร้างการยอมรับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ของประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ยังน้อย นอกจากการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) แล้ว อีกช่องทางหนึ่งคือการสนับสนุนการเชื่อมโยงการดำเนินงานกับประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ด้านที่ 2 ปัญหาด้านการบริหารงาน พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ไม่มีการพบปะพูดคุยทำความรู้จักกับคนในชุมชนเพื่อประสานการดำเนินการ ต่างคนต่างทำงานไม่มีการติดต่อสื่อสารกัน เกิดช่องว่างระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) หรือแม้แต่การทำงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดงแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารงาน มีดังนี้

1. ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานใกล้เคียงเพื่อการทำงานด้านสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนและท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นการร่วมมือในการพัฒนาการดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในชุมชน และเป็นการนำปัญหา ต่าง ๆ มาหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

2. ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างกลุ่มเครือข่ายที่ยังไม่มี ให้เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อเป็นการให้ชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการกันเองภายในชุมชน

3. วางแผนในการที่จะสร้างเครือข่ายหรือสร้างกลุ่มใหม่เพื่อช่วยเหลืองานพัฒนาสังคมร่วมกับหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางของการบริหารงานภายในกลุ่มให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านที่ 3 ปัญหาด้านสวัสดิการของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เกิดจาก ข้อจำกัดในการคัดสรรอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เนื่องจากอาสาสมัคร

พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ไม่มีคำตอบแทนใด ๆ การเข้าเป็น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จึงต้องเกิดจากจิตอาสาโดยแท้และการดำเนินการของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ก็เน้นการทำงานกันเป็นทีม คำตอบแทน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ส่วนหนึ่งยังไม่เข้าใจภารกิจของ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ยังมีการเรียกร้องคำตอบแทน เป็นต้น

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการสวัสดิการ

การออกบัตรอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) โดยบางคนยังไม่มีบัตรประจำตัว บางคนมีแล้ว ซึ่งบัตรประจำตัวอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ถึงแม้ไม่มีค่าอะไรมากนัก มอบรางวัลเพื่อไปประกาศให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ที่ปฏิบัติงานได้ดี เพื่อเป็นแรงจูงใจและสร้างความภูมิใจในการยอมรับเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ความมั่นใจในการประชาสัมพันธ์ตนเองว่าเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และเป็นตัวแทนกระทรวงฯ ในการปฏิบัติงานในระดับท้องที่

ด้านที่ 4 ปัญหาด้านเครือข่าย พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ขาดแกนนำ ในการประสานงานที่ดี และขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเอง ทำให้คนในพื้นที่ไม่ยอมรับการทำงาน จึงมีความยากมากขึ้น เป็นต้น

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านเครือข่าย

สร้างแกนนำที่มีศักยภาพอาศัยการมีเครือข่ายและการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน งบประมาณวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ไม่จำกัดอยู่เพียงแค่งบประมาณของแผ่นดินที่ได้รับการจัดสรร อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) สามารถระดมได้ทุกภาคส่วน หน่วยงานภาครัฐเอกชนต้องหนุนเสริมการทำงานของเครือข่าย สมาชิกจะยังเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่าย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ต้องทำหน้าที่ในการผลักดันให้เครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่องและสิ่งสำคัญต้องมีการติดต่อ ประสานงานกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ทุกระดับอยู่อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ โดยมีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่การสร้างแกนนำการมีส่วนร่วมของสมาชิกการกำหนดวัตถุประสงค์และกำหนดกิจกรรมมีการสร้างมีแกนนำการสร้างเครือข่ายต้องมีผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการประสานงานต่างๆ กับภาคส่วนทั้งในและนอกชุมชน รวมไปถึงหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน

7. การอภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานงานและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานงานและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร ศักยภาพของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีข้อจำกัดของจำนวนอาสาสมัคร คือน้อยคนนักที่จะเป็น

อาสาสมัครเพียงประเภทเดียว ซึ่งจะต้องรับผิดชอบงานหลายด้านหลายหน่วยงานทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดสรรเวลา เช่น มีการประชุมพร้อมกันของอาสาสมัครที่เป็นอยู่ หรือแม้กระทั่งสับสนว่าทำงานให้กับองค์กรใด หรือต้องมีเวลาในการประกอบอาชีพในปัจจุบันมีหมู่บ้านละ 2 คน เป็นต้น สอดคล้องกับ จรรย์รัตน์ ชำนาญวาด (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.) ในระดับครอบครัว กรณีศึกษาสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (ภาคกลาง) กล่าวว่าปัญหาด้านระบบการปฏิบัติงานขององค์กรและศักยภาพของอาสาสมัครเองมีผลต่อการพัฒนาบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ช่วยเหลือคนพิการ (อพมก.) ในระดับครอบครัว สอดคล้องกับ จุไรรัตน์ พลเลิศ (2550) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมที่พบปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครต่อแนวทางการสร้างเครือข่ายของอาสาสมัคร ซึ่งพบอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะการกำหนดกิจกรรมและการสร้างแกนนำนอกจากนี้การขาดความรู้ความเข้าใจทำให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ไม่สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจได้สมบูรณ์เพราะขาดความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการเนื้อหาบทบาทภารกิจของตน และจากข้อสังเกตของการลงพื้นที่ศึกษา ในการสำรวจข้อมูล บางคนมีอายุที่มากเกินไปและสุขภาพไม่พร้อมที่จะทำงานด้านสังคม ไม่สอดคล้องกับชนิดา โอภาณูรักษ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อปัญหาการว่างงานในประเทศไทย กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา พบว่า อพม.ส่วนใหญ่มีความพร้อมมากในการแก้ไขปัญหาการว่างงาน เนื่องจากมีความรู้ และทักษะในการทำงาน มีความตระหนักในปัญหาการว่างงาน โดยเฉพาะมีการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะ หรือสภาพของพื้นที่การทำงาน มีความรู้ ความเข้าใจในสถานการณ์ปัญหาการว่างงาน และรับรู้ในด้านความรุนแรงของปัญหาการว่างงาน สำหรับบทบาทในชุมชนพบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีบทบาทในการสำรวจและรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชนพบว่า อพม.มีส่วนร่วมในการกระตุ้น และให้ความร่วมมือกับกลุ่มชาวบ้านในการทำกิจกรรมในชุมชน เช่นเดียวกับ สุพรรณิ คลังทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการจัดอบรมหรือมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการดำเนินงานในการเชื่อมกลุ่มเดิมเพื่อสร้างกลุ่มใหม่ หรือเครือข่ายเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การประสานหรือหาแนวร่วมเพื่อเตรียมข้อมูลจัดทำแผนจะเห็นได้ว่า ศักยภาพของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีความสำคัญอย่างยิ่ง การรับรู้เกี่ยวกับลักษณะ หรือสภาพของพื้นที่การทำงาน มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทและสับสนในหน้าที่ของตนเอง ต้องใช้ทักษะความรู้ความสามารถ ควรช่วยกันระดมความคิดเห็นมองเห็นปัญหา หาจุดบกพร่อง หาแนวทางแก้ไข ร่วมมือกันกับทุกส่วนในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เป็นต้น

ด้านการบริหารงาน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ขาดการประสานงานกับหน่วยงานใกล้เคียงเพื่อการทำงานด้านสวัสดิการสังคม โดยเฉพาะเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น เพื่อเป็นการร่วมมือในการพัฒนาการดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในชุมชน และเป็นการนำปัญหาต่าง ๆ มาหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน เช่น การจัดตั้งกลุ่มกองทุน ส่งเสริมให้กลุ่มสตรีใน ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกัน ตามโครงการต่าง ๆ ที่ร่วมกันจัดทำขึ้น อย่างเป็นระบบ และมีแบบแผนที่ชัดเจน นอกจากนี้พบว่า การประสานงานของกลุ่มอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อพม. เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในองค์กรตามกลุ่มสังคม หรือความชอบพอโดยตรง อาศัยความสนิทสนม คั่นเคย การแนะนำ

จากเพื่อนฝูง การรู้จักเป็นการส่วนตัว โดยไม่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างของการบริหารองค์การ เป็นลักษณะของการพบปะพูดคุยสนทนากัน การระบายความทุกข์ หรือการขอคำปรึกษากันในงานเลี้ยง ซึ่งจะเป็นลักษณะแบบปากต่อปาก เป็นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ป้างกร วงศ์ชิดวรรณ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรใต้นโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดตากผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการโครงการมีโครงสร้างที่ชัดเจน โดยได้มีการปรับเปลี่ยนในเรื่องของการจัดสรรตามกำลังคน ตามหน่วยงานที่มีอยู่ในพื้นที่และเพื่อให้สอดคล้องกับส่วนกลาง การดำเนินงานในรูปแบบการสร้างเครือข่ายยังไม่ชัดเจนมากนัก เป็นเครือข่ายในลักษณะของหน่วยงานที่มีการเชื่อมโยงตามโครงการ ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของจังหวัดตากคือ การที่ต้องกระตุ้นให้หน่วยงานต่าง ๆ ทำงานลักษณะบูรณาการ สอดคล้องกับ สุพรรณิ คลังทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดอำนาจเจริญ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง คือได้แนะนำหรือบอกระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานอาสาสมัครก่อนเข้ามาทำงาน ด้านเชื่อมกลุ่มเดิมเสริมสร้างกลุ่มใหม่ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดอบรมหรือมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการดำเนินงานในการเชื่อมกลุ่มเดิมเพื่อสร้างกลุ่มใหม่ หรือเครือข่ายเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ นพพร ทิพวงศ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมในพื้นที่กรุงเทพมหานครพบว่าด้านการดำเนินงานนั้นมีมากในด้านการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานเฉพาะด้าน จะเห็นได้ว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานใกล้เคียงเพื่อการทำงานตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยเฉพาะเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ในชุมชนและท้องถิ่น เพื่อเป็นการร่วมมือในการพัฒนาการดำเนินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในชุมชนนั้น และเป็นการนำปัญหาต่าง ๆ มาหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ตลอดจนควรมีแบบแผนที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ขาดการประสาน กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การประสานงานกันเองระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และการประสานของระหว่างอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และอาสาสมัครอื่นๆในอำเภอการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในพื้นที่ต่าง ๆ ร่วมกันแล้วนำไปกำหนดยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาในระยะยาวในการสร้างกลุ่มใหม่ที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ด้านสวัสดิการอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ ขาดงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม การเข้าเป็น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จึงเกิดจากจิตอาสาโดยแท้และการดำเนินการของ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ก็เน้นการทำงานกันเป็นทีม เช่น กำหนดหมู่บ้านละ 2 คน ถ้าคัดเอาคุณสมบัติเป็นตัวตั้ง การที่บุคคลมีคุณสมบัติเช่นนั้นจะเข้ามาเป็น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ก็ทำได้ยากและอาจทำงานร่วมกันไม่ได้ ดังนั้นโดยวิธีปฏิบัติการสรรหา อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ทดแทนเพิ่มเติมจึงเรียนการรู้จักเป็นการส่วนตัวเพื่อให้ร่วมทำงานกันด้วยดีเป็นอันดับแรก แม้แต่บางการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลแบบฟอร์มในการสำรวจหมด อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ต้องใช้งบประมาณของตนเองถ่ายเอกสาร ซึ่งอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) มองว่าเขาเสียสละเวลาแล้วยังต้องมาเสียสละงบประมาณตนเอง เป็นต้น สอดคล้องกับ จุไรรัตน์ พลเลิศ (2550)

ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมพบว่า ปัญหาด้านสวัสดิการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นพพร ทิพวงศ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ประเด็นชี้เป้าเฝ้าระวังปฏิบัติมีมากในด้านการส่งเสริมบริการสังคมเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าการเข้ามาเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงต้องเกิดจากจิตอาสาโดยแท้ และการดำเนินการของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ก็เน้นการทำงานกันเป็นทีม เป็นต้น

ด้านการทำงานเครือข่ายการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล จำเป็นที่ต้องอาศัยการมีเครือข่ายและการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ไม่จำกัดอยู่เพียงแค่งบประมาณของแผ่นดินที่ได้รับการจัดสรรอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) สามารถระดมได้ทุกภาคส่วนเพื่อเป็นการกำหนดทิศทางของการบริหารงานภายในกลุ่มให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดตั้งกลุ่มใหม่ โดยให้ยึดหลักของกลุ่มที่ ประสบความสำเร็จมาเป็นเกณฑ์ในการจัดตั้งสอดคล้องกับ จุฑาทิพย์ เล็กล้วน (2550) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในกรุงเทพมหานครกลุ่มประชากร คือ มองว่าความต้องการทำประโยชน์แก่สังคมและปัจจัยสนับสนุนแก่สังคม ได้แก่การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลด้านการทำงานช่วยเหลือสังคมจากโทรทัศน์รองลงมาคือวิทยุหนังสือพิมพ์ข่าวสารชุมชนการประชาสัมพันธ์ภาครัฐและเพื่อนตามลำดับความเชื่อในความสามารถของตนเองยังมีผลต่อทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุส่วนแรงสนับสนุนทางสังคมไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุเช่นเดียวกับ จุไรรัตน์ พลเลิศ (2550) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม พบว่า การเข้ามาเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีลักษณะการปฏิบัติงานของอาสาสมัครภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะด้านการสำรวจรวบรวมข้อมูลการประสานงานต่อ และพบว่าแนวทางการสร้างเครือข่ายของอาสาสมัครอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะการกำหนดกิจกรรมและการสร้างแกนนำ จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมในวิธีการทำงานของเครือข่ายและมีส่วนร่วมในการการเลือกกิจกรรมของเครือข่ายวางแผนในการที่จะสร้างเครือข่ายหรือสร้างกลุ่มใหม่เพื่อช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคมร่วมกับหน่วยงานของรัฐ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากขึ้น ดังนั้น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) อาจต้องพัฒนาระบบเครือข่าย เพื่อให้เกิดการติดต่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการสร้างเครือข่ายทางสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา หมายถึงความคิดเห็นที่ทำให้ทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพได้แก่การสร้างแกนนำการมีส่วนร่วมของสมาชิกกำหนดวัตถุประสงค์และกำหนดกิจกรรมมีการสร้างมีแกนนำการสร้างเครือข่ายต้องมีผู้คนที่มีความรู้ ความสามารถในการประสานงานต่างกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในและนอกชุมชน รวมไปถึงหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน และที่สำคัญต้องสร้างแกนนำในกลุ่มอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ก่อน โดยแกนนำอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ต้องทำหน้าที่ในการผลักดันให้เครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(อพม.) เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่องและสิ่งสำคัญต้องมีการติดต่อ ประสานงานกับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ทุกระดับอยู่อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ ผู้ประสานงานและคณะกรรมการ สอดคล้องกับสุพรรณิ คลังทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญพบว่า มีแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดอำนาจเจริญ ด้านการชี้เป้าเฝ้าระวัง ควรมีการปฏิบัติงานประสานควบคู่กับหน่วยงานราชการเพื่อชี้เป้าเฝ้าระวัง ในเรื่องร้ายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ควรมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายและผู้รับบริการในชุมชน ควรเรียนเชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาบรรยายให้กับคนในชุมชน ด้านการเชื่อมกลุ่มเดิมเสริมสร้างกลุ่มใหม่ ควรส่งเสริมให้ชุมชนสร้างเครือข่ายที่ยังไม่มี ให้เกิดขึ้นในชุมชน ควรมีการวางแผนในการที่จะสร้างเครือข่าย หรือสร้างกลุ่มใหม่เพื่อช่วยเหลือด้านสวัสดิการสังคมร่วมกับหน่วยงานของรัฐ และด้านการมีส่วนร่วมทำแผนชุมชน ควรให้คนในชุมชนระดมความคิดในการจัดทำแผนและกิจกรรมชุมชนให้คนในชุมชนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมชุมชน และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านเห็นประโยชน์ของการจัดทำแผน และกิจกรรมในชุมชน สอดคล้องกับปัทมกร วงศ์ชิตวรณ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์แบบครบวงจรได้นโยบายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ของจังหวัดตากผลการวิจัยพบว่า มีกลไกการบริหารจัดการโครงการมีโครงสร้างที่ชัดเจน โดยได้มีการปรับเปลี่ยนในเรื่องของการจัดสรรตามกำลังคนตามหน่วยงานที่มีอยู่ในพื้นที่และเพื่อให้สอดคล้องกับส่วนกลาง การดำเนินงานในรูปแบบการสร้างเครือข่ายยังไม่ชัดเจนมากนัก เป็นเครือข่ายในลักษณะของหน่วยงานที่มีการเชื่อมโยงตามโครงการ ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของจังหวัดตากคือ การที่ต้องกระตุ้นให้หน่วยงานต่าง ๆ ทำงานลักษณะบูรณาการ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Peter V. Marsden and Noah E. Friedkin. (1994) ได้ศึกษาการกระตุ้นทางสังคม เป็นการผลักดันทางสังคมอย่างหนึ่ง เป็นการเชื่อมโยงโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมนำไปสู่ทัศนคติทางพฤติกรรมของคนในสังคม

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การศึกษา เรื่อง แนวทางการสร้างเครือข่ายของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในอำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา มีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์งานของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ควรมีการจัดทำกิจกรรมร่วมกันของอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนได้รับรู้ภารกิจของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

2. การจัดทำแผนงานประจำปี สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) เพื่อให้มีความชัดเจนในการดำเนินงาน และมีความต่อเนื่องเลือกในการปฏิบัติงานซึ่งจัดเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ไปในตัวด้วย

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2558). รายงานข้อมูลในประเทศไทย.
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. สืบค้นจาก
http://dep.go.th/sites/default/files/files/news/REPORT_PWDS_Dec58.pdf.
สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2561.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). รายงานข้อมูลในประเทศไทย.
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. สืบค้นจาก
<http://๖๑.๑๙.๕๐.๖๑/dsdw๒๐๑๑/module.php?module=service&pg=index>.
สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2561.
- จรรยารัตน์ ชำนาญวาด. (2551). การพัฒนาบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ช่วยเหลือคนพิการ(อพมก.) ในระดับครอบครัว กรณีศึกษา : สำนักงาน
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด(ภาคกลาง). กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฑาทิพย์ เล็กกลิ่น. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ
อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุไรรัตน์ พลเลิศ. (2550). แนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ
มนุษย์เพื่อปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนิดา โอภาณรักษ์. (2547). บทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
(อพม.) ต่อปัญหาการว่างงานในประเทศไทย. กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นพพร ทิพวงศ์. (2552). การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
(อพม.) ต่อการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว จังหวัดปทุมธานี. กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปัทมกร วงศ์ชิตวรณ และคณะ. (2550). การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพและการพัฒนา
ชุดโจทย์ที่เอื้อต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดอุดรธานี. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2561
จาก <http://www.mng.uru.ac.th/researching/research9.ppt>.
- สุพรรณิ คลังทอง (2557) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ ในเขตพื้นที่จังหวัดอำนาจเจริญ.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา. (2555). สารจากพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครราชสีมา. www.oic.go.th >GENERAL > DATA 000.
สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2561.
- Marsden , P.V. and Friedkin N.E. (1994). *Network studies of social influence*.
Pp.3-25 in Advances in Social Network Analysis, edited by Stanley
Wasserman & J. Galaskiewicz. Thousand Oaks, CA : Sage.